

המבקשת:

עמותת "גישה – מרכז לשמירה על הזכות לנוע"

ע"י ב"כ עוה"ד מיכל לופט ו/או נעמי הגר ו/או מעין נייזנה
ו/או מייסא ארשיד
רחוב הרכבת 42 תל אביב, 6777008
טלפון: 03-6244120; פקס: 03-6244130

בעניין:

העותרים:

מועצת המובילים והמסיעים בישראל והתאחדות בעלי
מפעלי הובלה ו-7 אח'
ע"י ב"כ עוה"ד אלי וילצ'יק ו/או אבנר כהן ו/או אלעד
עפארי ואח'
מרחוב אבא הלל 14, רמת גן 52506
טל: 03-6119000, פקס: 03-7519191

- נ ג ד -

המשיבים:

1. רשות התמרון המרכזית- משרד התחבורה
  2. המפקח על התעבורה- מחוז ירושלים והדרום
  3. שר התחבורה- מר ישראל כץ
  4. שר הביטחון- מר משה (בוגי) יעלון
  5. משטרת ישראל- אגף התחבורה
- כולם ע"י פרקליטות מחוז ירושלים (אזרחי)
רחוב מח"ל 7 (קומה 1), מעלות דפנה, ירושלים 9149301
טל: 03-6970222, פקס: 03-6959567

בקשה להצטרף כ"ידיד בית המשפט" (Amicus Curiae)

בית המשפט הנכבד מתבקש להתיר למבקשת להצטרף במעמד "ידיד בית המשפט" לעתירה שבכותרת, להגיש חוות דעת בכתב בעניין נשוא העתירה, וככל שיראה לנכון, להביא את טיעוניה בעל פה במסגרת הדיונים בעתירה.

כללי

1. העותרים פנו אל בית המשפט בעתירה המבקשת מבית משפט נכבד זה ליתן צו המכוון כנגד המשיבים 1-2 והמורה לעכב את ביצוע ההחלטה בדבר הצבת תמרורים האוסרים כניסת משאיות ורכבים כבדים (מעל 12 טון) בשעות השיא, בכל כבישי הנגב המערבי (להלן: **ההחלטה**), וכן ליתן כל צו על תנאי נוסף ו/או כל סעד אחר או נוסף כפי שיראה בית המשפט לנכון ולצודק בנסיבות העניין.
2. העותרים מבקשים מבית המשפט להורות על בטלות ההחלטה נוכח פגיעתה הקשה בחופש העיסוק, חופש התנועה וזכות הקניין של נהגי המשאיות ושל ציבור החקלאים, התעשיינים וחברות הובלה

הפועלים בנגב המערבי, וכן נוכח טעמים של חוסר סבירות, העדר הנמקה, חוסר מידתיות וכיו"ב. המבקשת תבקש להוסיף כי דין ההחלטה להתבטל מטעמים ציבוריים ועקרוניים אחרים, הנוגעים להשלכות החמורות של ההחלטה על אספקת סחורה הומניטארית ואחרת לתושבי רצועת עזה ופגיעה בתפקודו השוטף של מעבר כרם שלום, מעבר הסחורות היחיד נכון להיום המחבר בין רצועת עזה לבין העולם החיצון.

3. למבקשת אין את הכלים, גם לא את היומרה, להכריע במחלוקות העובדתיות, ככל שישנן, בין הצדדים. יחד עם זאת, נוכח מומחיותה של המבקשת בכל הנוגע לתנועת אנשים וסחורות מרצועת עזה ואליה, ועל מנת שבפני בית המשפט תוצג תמונה מלאה באשר להשלכות ההחלטה והשפעתה הצפויה, יתבקש בית המשפט הנכבד לאפשר למבקשת להציג את עמדתה המקצועית בנושא בטרם יתן את הכרעתו הסופית בעתירה.

המבקשת

4. המבקשת, "עמותת גישה", הינה עמותה רשומה הפועלת בישראל מזה עשר שנים לקידום והגנה על הזכות לחופש תנועה של פלסטינים, במיוחד תושבי רצועת עזה. כמו כן, עוסקת העמותה באיסוף מידע, ניתוח ומעקב אחר היבטים שונים המשפיעים על חיי היום-יום של תושבי הרצועה ואשר מצויים בשליטת מדינת ישראל, כגון אספקתן של תשתיות בסיסיות כחשמל, מים ודלקים, כניסה ויציאה של סחורות, פעילות מעברי היבשה וכדומה.

5. לצורך מימוש מטרותיה האמורות, פועלת המבקשת באמצעים משפטיים וציבוריים כגון מתן ייעוץ משפטי לפונים, התדיינויות מול גורמי ממשל ונבחרי ציבור, הגשת עתירות פרטניות ועקרוניות וביצוע מחקרי עומק ביחס לנעשה ברצועת עזה. לשם כך היא עומדת בקשר שוטף עם מגוון רחב של קהלים, ביניהם ארגונים בינלאומיים, ארגוני חברה אזרחית ומובילי המשק והכלכלה בעזה, יצרנים, תעשיינים וסוחרים בגדה המערבית ובישראל, דיפלומטים ומובילי דעת קהל.

6. פרטים על אודות העמותה, מטרותיה ופועלה ניתן למצוא באתר הבית של העמותה: <http://gisha.org/he>. באתר העמותה ניתן גם להתרשם מדו"חות כלכליים שפרסמה המבקשת המנתחים את הצרכים הכלכליים ברצועת עזה והשפעת מדיניות ישראל על מימושים - "קרוב-רחוק: היבטים כלכליים של בידול רצועת עזה מהגדה המערבית" מחודש פברואר 2015 (http://gisha.org/UserFiles/File/publications/a_costly_divide/a_costly_divide_he-web.pdf), ו"תוצרת עזה"- דו"ח מחודש מרץ 2015 בו נערכו ראיונות עומק עם נציגים של חמישה מגזרים מרכזיים ברצועת עזה- ריהוט, עיבוד מזון, חקלאות, טקסטיל והיי-טק (http://gisha.org/UserFiles/File/publications/made_in_gaza/made_in_gaza_he.pdf).

7. במהלך השנים ניהלה המבקשת התדיינויות רבות עם גורמי ממשל בנוגע למעברי היבשה בין רצועת עזה למדינת ישראל, תפקודם השוטף והצורך בהרחבת פעילותם ובהסרת מכשולים לתנועת אנשים וסחורות מהרצועה ואליה. במיוחד לקחה העמותה חלק בעתירות עקרוניות במסגרתן הדגיש בית המשפט העליון את חובת המדינה להבטיח ולאפשר אספקה סדורה של סחורה הומניטארית לתושבי

רצועת עזה ולהותיר את מעברי הסחורות פועלים באופן תקין, אף בתקופות של לחימה ודחק (בג"ץ 5841/06 האגודה לזכויות האזרח בישראל נ' שר הביטחון (פורסם בנבו, 13.3.2007); בג"ץ 9132/07 אלבסיוני נ' ראש הממשלה (פורסם בנבו, 30.1.2008); בג"ץ 4258/08 גישה המרכז לשמירה על הזכות לנוע נ' שר הביטחון (פורסם בנבו, 5.6.2008)).

8. מאז שמעבר כרם שלום הפך למעבר הסחורות היחיד המקשר בין רצועת עזה לעולם החיצון, פועלת "עמותת גישה" באופן ספציפי מול גורמי ממשל להרחבת תנועת הסחורות בו- בשני הכיוונים, ולהסרת מכשולים המגבילים את השיווק של סחורה חקלאית ושאינה חקלאית, כמו גם מעבר של דלקים ואנגריות חיוניות, מרצועת עזה ואליה. בנוסף, פועלת המבקשת באמצעות חוק חופש המידע לעידוד השקיפות וגילוי מידע החיוני לציבור, בפרט בכל הנוגע לפעילות מעבר כרם שלום ותנועת הסחורות דרכו. באמצעות כלי זה הביאה המבקשת לגילוי מידע חיוני וחשוב הנוגע לאופן תפעולו של המעבר, המגבלות המוטלות על תנועת משאיות דרכו ומדיניות אספקת סחורות לתושבי עזה (עת"מ (ת"א) 2744/09 גישה מרכז לשמירה על הזכות לנוע נ' משרד הביטחון ואח' (פורסם בנבו, 22.3.2011); עע"מ 3300/11 מדינת ישראל נ' גישה-מרכז שמירה על הזכות לנוע (פורסם בנבו, 5.9.2012).

9. על כן ניתן לומר כי המבקשת פיתחה לאורך השנים מומחיות והתמקצעות בכל הנוגע לאיסוף מידע מהימן וניתוח הצרכים החיוניים של תושבי רצועת עזה כמו גם בחינת השפעותיהן של מגבלות תנועת האנשים והסחורות על יכולתם לנהל חיים תקינים וראויים ועל המאמצים לשיקום עזה. בשל מומחיות זו מבקשת כעת המבקשת להצטרף כ"ידיד בית המשפט" לעתירה שבכותרת ולהציג היבטים עקרוניים נוספים המושפעים מהחלטת המשיבים.

צירוף המבקשת כ"ידיד בית המשפט"

10. הפסיקה בישראל הכירה בקיומו של מוסד "ידיד בית המשפט" (Amicus Curiae) ובסמכותו של בית המשפט לצרף אדם או גוף כ"ידיד בית המשפט" בעניין מ"ח 7929/96 קוזלי נ' מ"י, פ"ד נג (1) 529, 554 (1999) (להלן: עניין קוזלי):

"מקום בו ישנו גוף ציבורי – שאמנם אינו צד ישיר להליך – אך יש לו אינטרס רחב בפתרון ההליך והיכרות עם המטריה הנדונה, הרי שיינתן לאותו הגוף להשמיע עמדתו בנדון בצד העותר, לו יש נגיעה אישית או ישירה לעניין... בכך, יינתן ביטוי לאותם הגורמים המייצגים והמומחים, שיש להם עניין בנושא הדיון ויש בידיהם, בה בעת, לסייע לבית המשפט בגיבוש עמדה והלכה המשקפת נאמנה את מגוון המצבים והבעיות שבסוגיה שבפניו."

11. תקנה 24 לתקנות סדר הדין האזרחי, התשמ"ד-1984, מסמיכה גם היא את בית המשפט לצרף אף מיוזמתו צדדים להליך בכדי להכריע בעניין שלפניו בשלמות וביעילות:

"בכל שלב משלבי הדיון רשאי בית המשפט או הרשם, לבקשת אחד מבעלי הדין או בלא בקשה כזאת ובתנאים שייראו לו, לצוות על...הוספת שמו של אדם...שנוכחותו בבית המשפט דרושה כדי לאפשר לבית המשפט לפסוק ולהכריע ביעילות ובשלמות בכל השאלות הכרוכות בתובענה".

12. אכן, "כדי שבית המשפט יוכל לפסוק בשאלות האמיתיות שבמחלוקת, חובה עליו להידרש לשאלות אשר לא בהכרח מצויות במלוא היקפן בפני הצדדים, ומידע עליהן ניתן ללמוד על ידי גורמים חיצוניים לצדדים, אשר יכולים לפרוס בפני בית המשפט תמונה אמיתית ומדויקת יותר על ההשלכות הרחבות של העתירה על הציבור" (עת"מ (נצ') 15-04-2838 **התנועה למען איכות השלטון בישראל נ' שלום שלמה ואח'** (פורסם בנבו, 23.5.2015)).

13. בעניין **קוזלי** נקבעה רשימה בלתי ממצה של קריטריונים ושיקולים להחלטה אם לצרף גוף או אדם כ"ידיד בית משפט", ביניהם התרומה הפוטנציאלית של המבקש לדיון ולאינטרס הציבורי, מהות הגוף המבקש ומומחיותו, ניסיונו והייצוג שהוא מעניק לאינטרס שבשמו הוא מבקש להצטרף, סוג ההליך והפרוצדורה הנוהגת בו, מהות הצדדים הישירים להליך, השלב בו מוגשת בקשת ההצטרפות ומהות הסוגיה העומדת להכרעה (שם, בעמ' 555).

14. המבקשת עונה על הקריטריונים האמורים. **צירופה להליך שבכותרת כ"ידיד בית משפט" יתרום משמעותית לבירור השאלה המשפטית הנדונה בו תוך הארת השלכות הצפויות מיישום החלטת המשיבים על אספקת הסחורות ההומניטאריות והאחרות לרצועת עזה ועל רווחת חייהם של תושבי עזה הנסמכים על אספקה זו- נקודה שהעותרים נגעו בה רק ברפרוף בפסקאות 40.4 ו- 54 לכתב העתירה. אכן, למבקשת יש את היכולת, המידע והמומחיות להוסיף זוויות מבט עובדתיות- כלכליות וחברתיות שכרגע נעדרות מפני בית המשפט הנכבד. זאת, בהתחשב בכך שהעותרים, להם יש להם נגיעה אישית ו/או כלכלית בהחלטה, אינם מתיימרים ו/או יכולים בנסיבות העניין להציג את זווית מבטם של תושבי עזה, הנסמכים על פעילותו השוטפת של מעבר כרם שלום ועל תנועת המשאיות אליו וממנו. **נקודות אלו ראוי כי יוצגו בפני בית המשפט הנכבד בבואו ליתן הכרעה בעתירה לעניין תקפותה וחוקיותה של החלטת המשיבים לצמצם את תנועת המשאיות בכבישי הנגב בכלל ובדרך למעבר כרם שלום בפרט.****

15. בזכות צירופה של המבקשת כ"ידיד בית המשפט" יוצג וייצג אינטרס ציבורי חשוב ומרכזי הנעדר מן העתירה כפי שהוגשה, והוא האינטרס של המשך אספקת הסחורות ההומניטאריות והאחרות לרצועת עזה, למען רווחת חייהם של 1.8 מליון התושבים המתגוררים בה ואשר נסמכים על מעבר כרם שלום כאוויר לנשימה. אינטרס ציבורי נוסף ונלווה, אותו תבקש המבקשת לייצג הוא האינטרס של המשך עמידתה של מדינת ישראל בחובותיה כלפי תושבי הרצועה, כפי שהוכרו בפסיקה, והמשך עמידתה בהצהרותיה בדבר הצורך בשיקום כלכלת עזה לאחר מבצע "צוק איתן".

16. יצוין כי בית המשפט העליון קבע בעבר כי "אנו מאמינים בכנות העותרת 4 [עמותת גישה, מ.ל.] ובעניין הציבורי האמיתי שיש לה, ושבמסגרתו היא משקיעה את הטרחה והמאמץ"

(בג"ץ 11120/05 **חמדאן ואח' נ' אלוף פיקוד הדרום**, פס' י"ב (פורסם בנבו, 7.8.2007). ר' גם עע"מ 4620/11 **קישאוי ואח' נ' שר הפנים**, פס' 13 (פורסם בנבו, 7.8.2012)).

17. בנוסף, צירוף המבקשת כ"ידיד בית משפט" **אינו צפוי להכביד על הדיון המשפטי**, מכמה טעמים:

א. **המבקשת הפצה להצטרף "כ"ידיד בית המשפט" לצורך הגשת חוות דעת בכתב מטעמה בלבד**; מעבר לכך, מידת מעורבותה בהליך תיקבע על ידי בית המשפט הנכבד כפי שיראה לנכון.

ב. המבקשת אינה מבקשת להוסיף על טיעונים שנטענו בהרחבה בעתירה, לסתור או להרחיב ביחס לסוגיות שהועלו בעתירה, אלא מעורבותה תוגבל בהגשת חוות דעת הנוגעת להשלכות של החלטת המשיבים על תושבי רצועת עזה- נקודה שזוכה להתייחסות שולית בעתירה שבכותרת. מכאן, **שצירופה לא יפגע ביעילות הדיון, בצדדים לעתירה או בזכויותיהם**, ולא יוביל לחזרה מיותרת על טיעוני העותרים.

ג. הבקשה מוגשת כאשר העתירה מצויה בשלב ראשוני, כיומיים לאחר הגשתה ועם היוודע למבקשת על הגשתה. זאת, בנסיבות בהן טרם התקיים דיון מוקדם בעתירה וטרם הוגשה תגובת המשיבים. לכן, לא ייגרם נזק למי מהצדדים או עיכוב בהתנהלות הדיון וצירוף המבקשת לא יוביל לסרבול הדיון או להכבדה מיותרת.

ד. מבחן הערכאה גם הוא מתמלא בענייננו, שכן דברי הנשיא ברק בעניין **קוזלי** נכונים לכל ערכאה שיפוטית וחלים ביתר שאת בבית המשפט לעניינים מינהליים, בו למימד העקרוני והחברתי משקל יתר.

18. עמדת ב"כ העותרים, עו"ד אלעד עפארי, להגשת הבקשה: "העתירה שהוגשה מתמקדת בפגיעה חופש העיסוק של המובילים, החקלאים והמפעלים ולא בשאלות המשפטיות הכרוכות בזכויות של תושבי עזה מכל מקום אנו מותירים את ההכרעה לשיקול דעת בית המשפט."

19. עמדת ב"כ המשיבים, עו"ד מני מנחם, לא נתקבלה במועד ונוכח לוח הזמנים הדוחק הבקשה מוגשת ללא עמדת המשיבים.

20. לאור כל האמור לעיל, מתבקש בית המשפט הנכבד להעניק למבקשת רשות להצטרף לעתירה **כ"ידיד בית המשפט** ולאפשר לה להגיש חוות דעת בכתב בטרם יתקיים דיון מהותי בעתירה ובהתאם ללוח הזמנים שיקבע בית המשפט הנכבד.

מיכל לופט, עו"ד
ב"כ המבקשת

3.5.2016